

have kunnet føre saa vidt; thi det er dog klart, at naar man udstrækker Lovforslagets § 1 til at indeholde, at enhver Næringsdrivende, som antager endogsaa myndige Personer til Oplæring i sit Fag, skal under Strafanvar oprette skriftlig Kontrakt om dette Forhold, maa enhver sige: Nei, det er unaturligt; for at det skulde kunne gaa, maatte der sættes ganske anderledes stærke Begrænsninger end de, der nu findes. Jeg fastholder, hvad jeg herom sagde sidst, at det dog er unaturligt at iænte sig, at en Mand, som vil gaa hen paa sine ældre Dage og f. Ex. i et Tidrum af 3 eller 4 Uger lære at flette Kurve eller gjøre Træsto, skulde oprette skriftlig Kontrakt derom. Det kan dog umulig være Tanken, og naar den ærede Ordfører siger, at hans Tanke kun har været, at det var yngre Mennesker, man vilde indlade sig paa at oplære i et Fag, saa er det jo en Forudsætning, som paa ingen Maade holder Stik, da ofte meget ældre Personer, fuldmyndige Personer kunne ønske at lære en eller anden Beskæftigelse for dermed at tjene deres Brød. Det vilde være i højeste Grad stridende imod den almindelige Opfattelse, at et saadant Forhold kun maatte stiftes ved skriftlig Kontrakt. Men jeg skal ikke opholde mig videre herved, idet jeg stoler paa, hvad den høitærede Formand har udtalt, at, hvad der tidligere er sagt herom i Salen, ikke er forsvundet. Fra Tidenden er det ganske vist ikke forsvundet. Jeg kunde have nogen Tvivl, om det ikke er forsvundet af de Herrers Erindring; men ialtfald vil der formodentlig, inden Afstemningen finder Sted, være Tid til at opfriske det i Erindringen ved at læse det. Jeg gjentager blot, at naar den ærede Ordfører idag har fremsat nogle nye Argumenter istedetfor dem, som han ved første Afdeling af 2den Behandling fremsatte, kan jeg ikke tro, at det paa nogen Maade er egentlige Argumenter, men mest Postulater; thi naar han f. Ex. har yttret, at Reglerne om Rettsforholdet maatte være ens, enten det var Myndige eller Umyndige, kan jeg ikke sige Andet, end at det er et Postulat, som paa ingen Maade egentlig kan forsvares. Der er jo saa mange Forhold, som Lovgivningen ordner med Hensyn til umyndige Personer, men angaaende hvilke der ikke er nogen Ordning med Hensyn til myndige Personer, og naar nu den ærede Ordfører yttrede, at det var høit nødvendigt, at man havde en Lov om saadanne Kontrakter ogsaa mellem myndige Personer, thi ellers var der jo slet ingen Ret tilstede, der kunde gjøres gjældende imellem dem, forekommer det mig, at den ærede Ordfører overser, at Retten, der eksisterer mellem de to Personer, maa fastsættes ved Kontrakten; det er Kontrakten, der bestemmer Retten mellem to myndige Personer, og dertil behøves ikke Lov. Det tror jeg virkelig hører til de efterhaanden uomtvistelige Ting, at man vilde gjøre

Brud paa, hvad der er den almindelige Opfattelse, naar man vilde indskrænke Kontraktfriheden her paa dette Gebet mellem myndige Personer, saaledes som Loven med Netto indskrænker Kontraktfriheden ligeoverfor de Umyndige. Men jeg vender tilbage til, hvad jeg yttrede i Begyndelsen, at Lovforslagets Tanke, som det udgik fra Arbejderkommissionen, kun var at sige, at, for at et Lærlingeforhold kunde komme tilstede, var en skriftlig Kontrakt nødvendig, og det forekommer mig, at selv Redaktionen af det ærede Udvalgs flertals første Paragraf, hvor der siges, at, naar en saadan Kontrakt ikke er oprettet, har den ingen Gyldighed, netop er det, som bør være Kriteriet paa, om et Lærlingeforhold er indgaaet eller ikke; i det Tilfælde, hvor en skriftlig Kontrakt ikke er kommen tilstede, er der ikke stiftet noget Lærlingeforhold. Hvis den ærede Ordførers Mening skulde komme til at gjælde, vilde jo det hele Medhjælpsforhold være fuldstændig tilintetgjort; der var jo da ikke Noget, der turde vove at antage en Dreng til at være Medhjælper ved sin Forretning, naar han ikke iog ham som Lærling; thi man kunde ikke negte, at denne Medhjælper, skjøndt han maasse kun var antagen for et Tidrum af 8 Dage, antoges for at lære Faget, men da vilde jo Mesteren eller Fabrikanten være at straffe, og det kan dog ikke være Meningen. Efter den Fortolkning, som den ærede Ordfører har gjort gjældende, vilde hele Medhjælpsforholdet herefter blive en Umulighed. Men jeg skal ikke opholde mig videre herved, da jeg allerede ved første Afdeling af 2den Behandling har udtalt mig meget udførlig netop om dette Punkt, og da jeg anser det for umuligt, at Landsthinget eller Lovgivningsmagten i det Hele skulde ville gjøre dette Lovforslag anvendeligt mellem myndige Personer. Naar dette altsaa maatte forkastes, er der endel andre af de Endringsforslag, som det ærede Udvalg har stillet, der, som det forekommer mig, ogsaa nødvendig maatte falde bort. Det skal jeg imidlertid senere komme til. Jeg skal nu blot kortelig omtale de Endringsforslag, som jeg har stillet til Mindretallets Forslag Nr. 2. Naar jeg har stillet dem til dette Underendringsforslag, er det, fordi Underendringsforslaget af et andet Mindretal, naar det bliver vedtaget, i det Bæselige angiver, hvad der er min Opfattelse af det hele Lærlingeforhold, idet Lærlingeforholdet da kan stiftes kun ved skriftlig Kontrakt, og det Forhold, som finder Sted, naar skriftlig Kontrakt ikke er oprettet, er et Medhjælpsforhold, at altsaa det Hele beror paa, om der er skriftlig Kontrakt eller ikke; er der ingen skriftlig Kontrakt, er der ikke passeret Noget, som kan gjøres gjældende fra nogen af Siderne. Jeg har ønsket, at man vilde gjøre den lille Forandring i Mindretallets Forslag, at man udelod den Erøtning deri om Dørligheden paa det